

การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
The Administration of Student Affairs of School Expand Educational
Opportunities in Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province

กฤษณา สีที¹ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา² ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร³ บุศรา เชื้อดี⁴

Kritsana Seetee, Malai Wongruethaiwattana,
Kajornatthapol Pongwritthon, Busara Chuadee

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 169 คน เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถาม การสนใจในการให้ข้อมูลของการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่า t-test, F-test ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว ด้านสวัสดิการนักเรียน ตามลำดับ การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารงาน; กิจการนักเรียน; คุณภาพผู้เรียน

Received: 2021-09-14 Revised: 2021-10-13 Accepted: 2021-10-13

¹ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์เทิร์น, Faculty of Education, Northern College. Corresponding Author
e-mail: tok2029@gmail.com

^{2 3 4} บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, Graduate School, Western University.

Abstract

The objectives of this research were to study the level and to compare the level of administration of student affairs of school expand educational opportunities in Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province. Collecting the data from 169 of administrators, teachers and personnel of school expand educational opportunities in Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province in academic year 2020 and then used the purposive sampling method. As the data of the respondents were important, the respondents must voluntarily provide the information. The research tool was a questionnaire, which contained the checklist section and the 5-level rating scale section. Data were analyzed in terms of frequency, means, standard deviation, t-test and F-test. The research results found out that the overall of administration of student affairs of school expands educational opportunities in Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province was at a high level. When considering each aspect, all aspects were at a high level. In the order of the sides with descending mean as follows: student activities, morality and ethics, administration of student assistance system, administrative work, guidance work, student welfare, respectively. The test compared the respondents at different from sex, age, rank and experience were average the level of administration of student affairs of school expands educational opportunities in Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province wasn't different at a level of 0.05.

Keywords: Administration; Student Affairs; Expand Educational

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ ตามมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้ที่เป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ดังนั้นทำให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตร เพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยใช้กรอบหลักสูตรแกนกลาง การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเองย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียนคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับราชกิจจานุเบกษา, (2542) และกระทรวงศึกษาธิการ, (2561) ได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละมาตรฐาน ทั้งนี้การจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานได้จำเป็นต้องมีระบบการบริหารกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งการบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งยังเป็นการให้ครูอาจารย์มีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้น (วรภรณ์ บุญดอก, 2559) สถานศึกษาทุกต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูใหญ่มีหน้าที่จะต้องดำเนินงานทุกอย่างภายในโรงเรียนเพื่อให้กิจกรรมนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยยึดหลักการว่า โรงเรียนพยายามให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสมาเป็นนักเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม เพราะการศึกษาช่วยทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การศึกษาช่วยให้บุคคลมีความรอบรู้และความฉลาดไหวพริบ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองรู้จักปรับตัวเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคม การศึกษาช่วยพัฒนาบุคคลให้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญมากเพราะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตสมบูรณ์ดีพร้อมทั้งด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจ การบริหารงานวิชาการเป็นการพัฒนาในด้านสติปัญญา และกระทำในห้องเรียน ส่วนการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นกระบวนการ พัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียนปกติ สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

โรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ทุกโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของนักเรียนนับตั้งแต่ได้เข้าสู่ระบบของโรงเรียน กระทั่งออกจากโรงเรียนงานบริหารกิจการนักเรียนจึงมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ จัดทำเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคน เช่น การดูแลปกครองและจัดบริการสิ่งต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมบทเรียนให้แก่เด็กนักเรียนอีกด้วย ดังนั้น หากโรงเรียนสามารถจัดการบริหารกิจการนักเรียนได้ดี มีสัมฤทธิ์ผลที่ทัดเทียมกับงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนแล้ว ย่อมจะ

ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนอย่างแน่นอน เนื่องจากงานบริหารกิจการนักเรียนมีประโยชน์ต่อโครงการ การบริหารโรงเรียนหลายประการ เช่น 1) ช่วยส่งเสริมความถนัดและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะใช้ชีวิตที่ดี เก่ง และมีความสุขในส่วนรวม 2) ช่วยแก้ปัญหาหานักเรียนขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียน 3) ช่วยสานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนอย่างถูกต้องตามวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ 4) ช่วยเสริมและใส่ใจในสุขภาพของนักเรียนอย่างทั่วถึง 5) ช่วยสร้างสรรคมารยาทอันดีงาม และเกิดทุนวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ 6) ส่งเสริม และพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้เทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี และมีคุณภาพ 7) กิจกรรมนักเรียนเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 8) เสริมสร้างคุณภาพของนักเรียน เน้นให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย พร้อมทั้งจะสามารถพัฒนาสติปัญญา และความรู้อย่างต่อเนื่อง (ภัทรวดี แตรสังข์, 2556)

ด้วยเหตุดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์” เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาแนวคิดของการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสวัสดิการนักเรียน 2. ด้านงานปกครอง 3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน 5. ด้านงานแนะแนว และ 6. ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 295 คน จาก 16 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple

random sampling) ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Check List) ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำแนกตัวแปร 6 ด้าน ดังนี้ 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสวัสดิการนักเรียน 2. ด้านงานปกครอง 3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน 5. ด้านงานแนะแนว และ 6. ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับน้อย โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.80 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ (Kajornatthapol P., et. al., 2020)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา คณะผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน คณะผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 169 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 มีอายุน้อยกว่า 45 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 ตำแหน่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 94.70 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 68.6 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 60.30

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.67) ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.76) ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.79) ด้านงานปกครอง ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.86) ด้านงานแนะแนว ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.67) ด้านสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.77) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านสวัสดิการนักเรียน	3.68	0.77	ระดับมาก
2	ด้านงานปกครอง	3.85	0.86	ระดับมาก
3	ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.88	0.76	ระดับมาก
4	ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	4.16	0.67	ระดับมาก
5	ด้านงานแนะแนว	3.72	0.67	ระดับมาก
6	ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	3.92	0.76	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		3.87	0.75	ระดับมาก

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านสวัสดิการนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาดูแลให้ความปลอดภัยกับนักเรียนภายในสถานศึกษา, สถานศึกษาให้บริการน้ำดื่ม และอาหารกลางวันที่สะอาดถูกสุขลักษณะ, สถานศึกษาร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมคุณภาพตำบลจัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยของนักเรียน ($\bar{X}= 3.86, 3.78, 3.78$) ตามลำดับ

2. ด้านงานปกครอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบดูแลความประพฤติของนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับนักเรียน สังคม สถาบันและประเทศชาติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.98, 3.91, 3.90$) ตามลำดับ

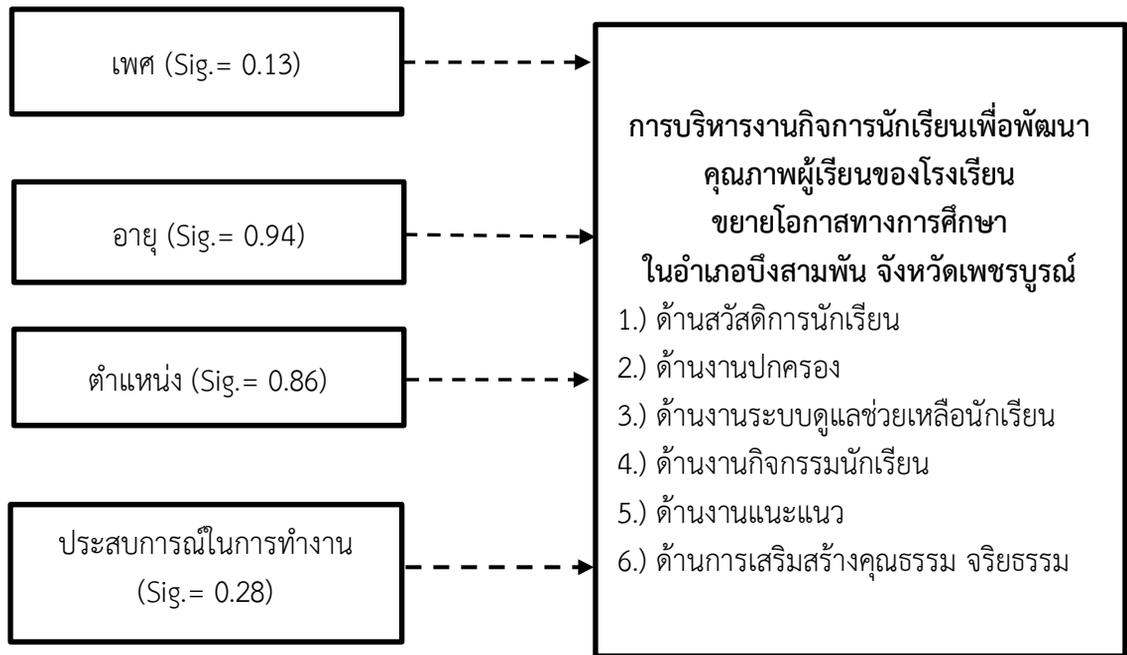
3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองที่มีให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ, สถานศึกษาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ, สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาต่อ และการนำไปประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.02, 3.99, 3.87$) ตามลำดับ

4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแก้ไข ปรับปรุงงานที่ทำตามความเหมาะสม, ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน, สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือจากสถานการณ์จริงในรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.46, 4.43, 4.36$) ตามลำดับ

5. ด้านการบริการแนะแนว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีการปรับตัว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ, สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และความถนัด, สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพให้นักเรียนกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล ($\bar{X}=4.24, 4.09, 4.07$) ตามลำดับ

6. ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนจนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้, สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนความมีน้ำใจ, สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย และสุภาพเรียบร้อย ($\bar{X}=4.15, 4.05, 4.01$) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

หมายถึง มีความแตกต่างกัน, —————> หมายถึง ไม่แตกต่างกัน - - - - ->

ภาพที่ 1 การสรุปผลสมมติฐานการวิจัย : ผู้วิจัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมและในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว ด้านสวัสดิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินญาดา ชัยเดช (2561) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน ด้านงานปกครองนักเรียน และด้านงานแนะแนวนักเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสิณา รอดทอง (2561) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี แดงแก้ว (2562) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบนเนท (Bennett, 1995) ได้วิจัยเรื่อง Research about teaching and learning ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีส่วนช่วยให้ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จมีสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ โดยการตั้งนโยบายเรื่องวินัย มีการสื่อสารให้นักเรียนทราบและเข้าใจในนโยบายนี้ และมีการบังคับให้ปฏิบัติตามนโยบายวินัยอย่างยุติธรรม และเสมอต้นเสมอปลาย ติดตามพฤติกรรมนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์น (John, 1995) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดกลไกในการบริหารเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ดูแลปัญหาด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเอง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในปริมาณมาก

2. การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินญาดา ชัยเดช (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศ, วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสิณา รอดทอง (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่มีเพศ และอายุ ที่ต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพที่จะต้องเกิดขึ้นในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ควรจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญและทักษะต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิต

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรจะประยุกต์ใช้ให้เป็นผู้เรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1.) ด้านคนเก่ง พัฒนาให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม มีทักษะและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2.) ด้านคนดี พัฒนาให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักการยอมรับ มีมารยาท มีน้ำใจ มีความกตัญญู มี

ความเคารพ มีมารยาท ยกย่องให้เกียรติผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลังและเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 3.) ด้านคนมีคุณภาพ พัฒนาให้นักเรียนนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องและเหมาะสมมีการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลงานของตนเองอย่างภาคภูมิใจและยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์

3. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ควรมุ่งเน้นในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

3.1 การจัดบริการยานพาหนะที่สะดวกและปลอดภัยให้กับนักเรียนในการมารับส่งนักเรียนเพื่อเป็นการช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองได้มากขึ้น

3.2 ควรมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครอง และระเบียบวินัยให้กับนักเรียนโดยยึดถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในสถานศึกษา

3.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับตัวทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

3.4 การจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการตอบสนองต่อกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

3.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้าน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจเลือกของนักเรียน จัดกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเต็มที่ในทุกด้านที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

3.6 ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตใจ ความตั้งใจที่ดียิ่งงาม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเน้นการดูแลให้ความปลอดภัยกับนักเรียนภายในสถานศึกษา ตรวจสอบดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองที่มีให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแก้ไข ปรับปรุงงานที่ทำตามความเหมาะสม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีการปรับตัว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนจนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กวิณญาดา ชัยเดช. (2561). *การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. รายงานการวิจัย. ราชบุรี: โรงเรียนวัดหุบกระติง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาราชบุรี เขต 1.
- กุสิณา รอดทอง. (2561). *การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภัทรวดี แตรสังข์. (2556). *การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา. แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ 3 พ.ศ. 2553*. สืบค้น 19 สิงหาคม 2563, จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- วราภรณ์ บุญดอก. (2559). *สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์. (2563). *ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ประจำปี พ.ศ. 2563*. เพชรบูรณ์: ผู้แต่ง.
- Bennett, N. (1995). *Research about teaching and learning*. New York: Learning and Instruction.
- John, L.S. (1995). Total quality management as a mean to improve the process of student. *Discipline. Dissertation Abstracts International*, DAIA56(05): 1603. (DIO CROM. No ACC9529134).
- Kajornatthapol Pongwiritthon, Salinee Chaiwattanaporn, Sikarnmanee Syers, Pakphum Pakvipas, Sutteemon Chongesiroj. (2020). Development Guidelines of Transformational Leadership of the School Administrator of Schools in Special Economic Zone: Chiang Rai. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 6(6), 1-15.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.

